

Szerkesztési iroda:

főter, Szabó-féle ház 1-ső emelet,
hova e lap szellemi részét illető közlemények
intézendők. Bérmentetlen levelek csak ismert ke-
zektől fogadtatnak el.

Kiadói hivatal:

főter, **Bettelheim testv. könyvker.**
hova e lap anyagi részét illető közlemények,
(előfizetési pénz, kiadás körüli panaszkok, hirdet-
mények) bérmentesen intézendők.

ALFÖLD.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

4 hónapra 5 frt.

Hirdetmények díja: 4 hasá-
bos petit-sor egyszeri hirdetésnél 6, és minden
következőknél 3 ujkr számított. Terjedelmes
hirdetések többszöri beiktatás mellett kedvezőbb
feltételek alatt vétetnek fel. Bélyegdíj külön 30
ujkr. Magánvita 3-hasábos petit-sor 15 ujkr.

Az „Alföld” magánsürgönye.

Páris. A mai aug. 28. Moniteur, a tengeri miniszternek egy jelentését hozza a tengeri tisztek elégtelen számáról, és 105 tengerésztisztnek szaporítását javasolja, meglevén győződve, hogy ezen szaporította tisztekre 1862-ben szükség leend. A császár ezen javaslatot helyben hagyta.

Pest, aug. 27.

E pillanatban, hogy e sorokat írom, nagy és Schmerling urra nézve váratlan dolgok történnek a bécsi rajxrátban.

A jobb oldal hamar észrevette, hogy a magyar országgyűlés feloszlását jelentő császári közlésnek, melyet pénteken az államminiszter felolvasott, tulajdonkép az a cizéja vala:

először, könnyű lesz ily módon egy discussio által a szűkebb rajxrátot a tágabbá átjátszani, vitakörébe csipvén oly dolgokat, melyekhez nincs competentiaja;

másodszor, Schmerling ur a korona palástjába fogóznán, illetőleg azzal takaróznán, bizalmi szavazatot csikar majd ki a miniszteri programnak — mert a császári közlésnek hiányozván izeneti (message) alakja, azt egyébként mondani nem lehet.

A cseh párt, melynek egy része a mult pénteken felállott s ez által az adresse szükségét mintegy beismerte, most érezve mily kelepcebe jutott, egy „minoritáts-adresse” által kívánja tiltakozását kijelenteni.

Palacky, a híres történész, ma, talán e perezen tartja a felsőházban megdöbbszött beszédét az „adresse” ellen. Milyen változó idöket élünk — nem, mily változandó idöket él Schmerling ur! „Rieger (a Palacky veje) az alsóház oroslányja szájából hallottam (mondja egy privat levél, mely után e sorokat írom, s mely itt magán körökben nagy sensatiót okozott), hogy Csehországban kövel vernének agyon minden embert, ki a magyarok ellen merne szólni.”

Ugyanazon időben, hogy Palacky a felsőházban beszél, az alsóházban Smolka, a lengyel párt szemefénye, támadja meg az adresset. Beszéde, mely kimerítő és ünnepléses nyilatkozat fog lenni a lengyelek részéről, három pont körül forog:

a) bebizonyítja, hogy Schmerling által felolvasott császári közlés, csupán csak az államminiszter programja;

b) a rajxrát a magyar ügyek felett határozni: nem illetékes; *)

c) ha a lengyeleknek csakugyan kell nyilatkozni, ugy most kijelentik, hogy egy szívvel-lélekkel a magyarok ügyét igazságosnak, jogosnak és törvényesnek ismerik. Smolka ki fog beszédében terjeszkedni Deák válaszfeliratára, s mondják, hogy a csehek és lengyelek közt az egyetértés oly nagy, miszerint valószínű, hogy nyilatkozataik megtétele után a rajxrátból kilépnek. A jobb oldal arról is meg van győződve, hogy a zágrábi országgyűlés, rajxrát választásra másodszor is felszólítván, ismét elfogja magától e kérdést utasítani és nem választ. Strossmayer püspök legalább így beszél Vesslauban, s az is jelent valamit, hogy a bán, egy havi szabadsággal elutazott.

*) Ezt Horvátország is kinyilatkoztatta.

S z e r k.

Zágrábmegye báró Eötvös t és Smolkát tiszteletbeli táblabírákká (bizottmányi tagok) választotta. Az önkormányzás és szabad választás által az a megbecsülhetlen előnye van — a mi sajátságos körülményeink közt a megyéknek, hogy ha az országgyűlést elhallgattatták is, 52 megye száját nem dughatták be — a szívek pedig csak úgy dobognak, mint eddig. Tölem, ki a parlamentaris kormány (nem kell azon ámitásokra hallgatni, hogy a parlamentaris és centralista kormány mindegy), tölem, ki a parlamentaris kormány embere vagyok, ez korántsem bók a municipiumoknak, de azon mély tudatból származik, hogy a szabad, helyhatósági életnek, csak is a parlamentaris kormány felel meg.

Lapszemle.

Schmerling érvénytelennek nyilvánítja a practica sanctio.

Bár az uralkodók több nyilatkozatai szerint a practica sanctio nincs felbontva, mégis több oly rendelettel szerencsételtünk, több oly intézmény ostromoltatott reánk, melyek a practica sanctio nem létezését tételezik fel; nem is értve a 12 évi bevalottan absolut uralmat, az ígérete szerint ismét az alkotmányosság terére lépő kormány sokszor épen a practica sanctio emlegetve tiporta az alkotmányosságot, tapodta lábbal a practica sanctio. Ezen rendeletekben megszüntetettnek nyilvánítatik a practica sanctio, eltöröltetik alkotmányunk, hogy kegyelmi ajándokképen tünjenek fel azon formák, melyek alkotmányossághoz látszanak hasonlítani. Több félhivatalos közleményben ugyan egyenesen ki lön mondva, hogy a magyar forradalom széttepte a kétoldalú (bilateralis) szerződést, és elvette a magyar nemzettől alkotmányához való jogát. De Schmerling most nem félhivatalos közleményei által, hanem egyenesen a Reichsrath színe előtt hangos torokkal tudatja mindenkivel, a kit illet, hogy Magyarországnak nincs joga alkotmányához, mert a forradalom széttepte a kormány kötelezettségeit, melyek a practica sanctióból erednek. Itt van először hivatalosan egyenesen kimondva, hogy a practica sanctio szét van tépve.

E szerint Bach ur kormányzását Schmerling koronázta meg. Lássuk a centralisticus kormány fegyverhordozója a „Donau Zg” mint húz tust Schmerling ur nyilatkozatára.

„A világ figyelmét eme nevezetes okmány nem fogja kikerülni. A legszigorubb igazság szellemét lebelli, nemes válogatott szavakkal terjeszt világot Magyarországhoz való viszonyunkra és egész belső politikánkra.”

„Ezen üzenet által visszavonhatlanul államjogiilag be van bizonyítva, hogy a császár a diplomat egészen szabad teljhatalmával (Machtvollkommenheit) fogva bocsátotta ki.”

„A császár és király egybehivta a magyar országgyűlést, hogy foglalkozzék a törvényhozással, s nevezetesen azért is, hogy az 1848-ik évnél elvetendő törvényei eltöröltessenek, de épen nem azért, mint ha az ország képviselőinek jogában állana a választás, hanem hogy alkalmok légyen egész Európa előtt nyilvánítani, hogy kárhóztatják a forradalmat, hogy ezen alapon alapos kiengesztelődés létesülhessen. De alig gyűlt egybe az országgyűlés, mar kilépett feladatának köréből. Bár mennyire meg nem engedhető is lett volna, még csak az egyezkedő terére sem lépett. Nem. Tovább ment, és Ausztriának vakmerősködött törvényt diktálni. Ugy vágyakodunk-e az egyezkedés után, ha egy nagyhatalomról felteszszük, miszerint egy törvényhozó test bálványá előtt térde fog hajtani?”

A „Köln. Ztg” a magyar országgyűlés ovástételének egy cikket szentel, hozván azt egész terjedelmében, megjegyzi, hogy még a bécsi raixráth nevéseges apróságokkal bibelődik, a magyar hongyülés ilyen elhatározó lépést tesz. Azon megjegyzések, melyeket a nevezett lap ez alkalommal tesz, nem igen kedvezők a staatseinheitban hívó sógoroknak, — írja, hogy bár nem merik már Bécs felől oly merészen hirdetni a hódító jogot, lassankint ugy látják, mintha Magyarországnak nem lehetne alkotmányosan kormányozni. A magyaroknak igazok van, írja a K. Z., ha nem hiszik, hogy a birodalom alkotmányos alakí-

tásából lesz valami. A jámbor bécsi szabadelvűeket, kik folytonosan hittek a világ 8-ik esodájában, hogy a raixráth áldásai az osztrák fináncziákat helyre-
ütik, saját magok által kívánt feloszlata a magyar országgyűlésnek, mint fagyos szellő fogja érinteni. A Magyarország és Ausztria közti kérdés csakhamar a hatalom kérdése lesz, és a „D. Z.” ezt a „jóra forduláshoz” nevezi. A Köln. Z. azt hiszi, hogy Ausztria ügyei épen oly kevésé fognak jóra fordulni, mint javultak fináncziái, melyekről mindig azt hirdették, hogy a „legközelebbi évben” meg lesz az egyensúly az államgazdaságban.

Nagy zajt idézett elő az angol journalistikában R o e b u c k n a k a sheffieldi banketten, az angol osztrák szövetség mellett tartott beszéde. Azonnal neki estek, s jóformán kivetkőztették azt minden komolyabb nyomatékoság színezetéből. A mennyiben mind a beszéd maga, mind a reá vonatkozó czáfolatok sarkpontjai a magyarügy, érdekes lesz az utóbbiakból a feltünőbbeket olvasóinkkal megismertetnünk.

A hatalmas „Times” elhárítván magáról a Roebuck által neki a végett csinált bókot, mintha az (a Times) az érintett szövetségre nézve vele egy véleményen volna, így vélekedik: „Magyarországnak legalább igen jó mentsége van, ha magát egy brit alkotmányt sem fogad el Ausztria kezéből. Magyarország bizott, és megcsalatott. Bizonyítja ezt az osztrák okoskodásai. Ha Magyarország valóban alkátrésze volt a császári államnak annyi idő óta, ha csak tartomány az, és függetlenségét elvesztette; miért nem lett ausztriaivá, miért nem létesült a beolvasdás tökélyesen, miért Magyarország még mindig a régi Magyarország a mi volt? Természetesen, most szükség van Magyarországra, és azért in extremis pompás alkotmányt adnak neki papíron. De Magyarország más szemekkel vizsgálta meg azt, s azért neki nem kell. Nem hisz Ausztriának. Semmiért sem lehetni kevésbbé felelőssé az embert, mint hite- vagy hitetlenségéért.”

Tököl Sebő százados ünnepe.

Arad, aug. 29-én.

A mely nemzet nagyait becsülni tudja, és emlékeit keblében hordja, annak a nemzetek sorában méltó helye van.

Édes a visszaemlékezés Tököl Sebőre, mert ő hazáját és nemzetét egyaránt szerette.

1703. évben Tököl nemzetének élére állott, ő volt hivatva arra, hogy polgártársait valóságos érdekekre figyelmeztesse, ő érdemelte meg azt, hogy a nemzet bizodalával találkozzék.

A temesvári congressuson 1790-ben sept. 9-én komoly beszédet intézett a szerb nemzeti gyűléshez, mely végrendelete örök időkig, mind politikai fontosságára, mind belbecsére nézve, a magyar és szerb nemzet közt az egyetértésnek kapcsa leend.

Hely szüke miatt ezen okmánynak csak a leglényegesebb részeit emeljük ki.

A congressuson felolvasott három pontra ily menydörgő szavakban tört ki:

„Midőn a királyi felség fennséges méltóságának hódolunk, kell hogy egyszersmind azokat tiszteljük, kik a méltóságot és hatalmat megadták a királynak; soha sem menthető hálálanságot követnénk el, ha azokat elhanyagolnánk, kiknek földjeik nekünk lakokat és eleséget szolgáltatnak, kik testvéreinket, öseinket, midőn hazájokat odahagyva kénytelenek voltak bujdosni: atyai ölkébe fogadták; kik erőiket a mi enekkel egyesítvén, a mi jólétünkért nem kevésbé, mint a magokéért, annyi századokon át mindig készek voltak, életüket, vérüket, vagyonukat kockáztatni; kik, végre, a mi üdvünket és boldogságunkat mindig a maguk szerencséjéül is tekintették.”

Ezután áttérvén a földterület kihasításának indítványára, melyet fogalomkivülinek és politikai rajongásnak nevez, így folytatja:

„Szép, hasznos és a nép fogalmának megfelelő dolog, külön földterülettel birni. De hogyan szabadon tehát kérünk vagy remélünk más földterület tulajdon jogát, olyasét, mely be van kebelezve Magyarországra, mely ennek elválaszthatlan alkátrészét képezi? De így volt ez ő idöktől fogva, s kikebelezése ellenkezik az ország törvényeivel, a király hitlevelével, s meg a mi kiváltságainkkal sem egyezik meg.

A köztörvények is tiltják bármily földterületnek Magyarországtól elszakasztását; mindenik király koronázásakor, esküvel fogadja, hogy az ország-

hoz tartozó tartományokat abba visszakebelezendi, és a mi kiváltságaink ezen záradékkal keltek.

„De tegyük fel, hogy a külön szakadás lehetséges volna, vajon miféle boldogság háramlanék onnan reánk? Hiszitek-e, hogy nagyobb jogokat fogtok nyerni, mint mennyivel Magyarország bir? S boldogabbak lesztek-e tehát, ha saját földterületen laktok ugyan, de egyszersmind önkényes hatalomnak lesztok alávetve? Nem bánom, nevezzétek ezt boldogságnak, nekem az nem kell.”

„Higgyetek nekem, nem a földterület egymaga s ennek physikai állapota ad lételt a nemzetnek, hanem az abban lakozó népnek polgári állapota, a nemzetnek saját közjoga, s a lakosoknak a polgári törvények általi összeköttetésük, ezek adják meg külön mindenik nemzetnek a formát, a létezését. Ezek pedig biztosítva lesznek nekünk, mihelyt a polgáriság jogát, s a törvényeket, melyek bennünket Magyarországgal összekötnek, nem fogjuk nélkülözni.”

Ezek voltak a szerb nemzet nagy vezérének szavai, ki nemzetét és hazáját annyira szerette, hogy ma egy évszázad múlva is a nagy veszteséget közösen érezzük.

Benne nem csak a szerb nemzet, hanem a haza, községek és egyletek egyiránt sokat vesztek.

Ha nem csalódom ez Szerb testvéreinknek első százados ünnepe

Legyen e diadal örökös áldásunk. M. F.

Pest megyének levele

az ország törvényhatóságaihoz.

Kedves barátink s atyáinkiai!

Honpolgári kötelességünknek ismertük e reánk nehezült újabb válság napjaiban, minden más teendőnk előtt, egy tárgyra figyelmeztetni, s fölöttei tanácskozásunk eredményét mai jegyzőkönyvünkben örökítvén meg, önk hazafiúi figyelmét is felhívni reá, azon tárgyra

melyet nem csak hazánk, hanem Európa minden népe folyton növekvő részvétellel karol fel s aggodalommal kísér,

a hatalom szavával elosztatott országgyűlésünkre.

Országgyűlés minden alkotmányos nemzet életében nevezetes momentum szokott lenni

A mi alkotmányos életünkben utóbbi országgyűlésünk nem momentumot, hanem történetet képezett.

Dicsőt, illőt és méltót egy nemzethez, mely századokon keresztül védbástyája volt az európai polgárisulásnak;

és szintoly gazdagot magasztos hazazúi érzelmeiben, lelkesedésben, miként nagyszerűt önmegtadadásban — vagyis polgári erényekben.

Hiven magas küldetéséhez megszüntetni törekedett országgyűlésünk mindazt, a mi önkény — és sikeresíteni mindazt, a mi törvény.

Főként hű képviselője, hű tolmácsa lévén a nemzet érzelmeinek — egyszersmind örökösödött jövője fölött is;

ismeretes nemzeti manifestációja vagyis óvása által elkészítvén a nemzetet ama kétes nagy jövőre is, mely reá várhat.

Talizmánya ez nemzetünknek, — nem engedő kísértetbe vinni, megvédő, megóvó mindentől;

erőt s bátorságot ad, — hazafias kitartást s önbizalmat kölcsönöz minden honfinak,

és megdöbben előtte az is, ki nem akar benne hinni; —

mert egyhangú nyilatkozata volt ez az országgyűlés mindkét házának — vagyis olyan szava a nemzetnek, melyről hármassal törvénykönyvünk II. részének 3-ik cizme azt mondja:

A nép szava Isten szava.

Ilyen országgyűlés előtt tisztelettel kell hogy meghaladjunk.

És azért mi a hatalom szavával felosztatott országgyűlésének — nem csak egész eljárását, minden cselekvényét s különösen óvását tesszük magunkévá, — de sőt nyilatkozatjuk, mikép ha lehetne, minden szivdobbanását is szeretnők magunkévá tenni.

És midőn ezt nyilvánítjuk — egyszersmind ki nyilatkoztatjuk azt is — hogy országgyűlésünk óvásához mindenben s annak minden bdtüjéhez tagaszakodunk; —

hatalmunkan álló minden törvényes eszközöket felhasználndván annak sikerítésére.

és nyilatkoztatjuk ünnepélyessn végre, s e nyilatkozatunkat jegyzőkönyvünkben örökítők meg, mikép az 1861-ki országgyűlés

a nemzet haláljára tette magát érdemessé.

Felhíván baráti s rokoni bizalommal önöket is, ebbeli hazafiúi kötelességérzetünket testvéreileg osztani.

Midőn eképen cselekvünk, egyszersmind az országgyűlésnek törvénytelen felosztatása-ozokta mely megilletődésünk közepette fölemelő vigaszt találunk azon tudatban:

Hogy országgyűlésünket azért osztaták el, mert rendületlenül hű maradt nemzetünk alkotmányához,

és találunk vigaszt s bátorító erőt azon hitben és reményben — mikép a nemzetet, melynek ily országgyűlése volt, elnyomni, — sőt eltemetni is lehet egyidőre, de az azért halva nincs, éla ránehezülő sírkőnek alatta — de miként Enkelados valahányszor

mozdul sirjában — annyiszor megreszketteti a világot.

Csak önmagát elhagyva halhat meg nemzet. Ha így hal meg, — méltó, hogy halva maradjon — sorsát megérdemelte.

Hazafiúi üdvözzettel maradván.

Jegyzette R á k ó c z i János,
főjegyző. (M. O.)

A gőzeke kísérletének eredménye.

Temesvár, aug. 26.

Lám a véletlenség ismét szeszélyes játékot űz velünk. Két hó óta esőnk alig volt, s ma, mikor az európai continens első szántógépének kellende vala magát produkálnia, esik szakadatlanul, mintha töleséből tölténék.

Addig is tehát, míg a mintaszántásról a közönség nagyobb része is meggyőződhetnék, jelentjük, hogy a vársikon, szántóföldjein ma csakugyan működött Schulhof ur Fowler-féle gőzekeje, s pedig déli-éltől 9-től 11 óráig a gyorsaság bizonylatára, szántván 2½ holdat, és délután a szakemberek tanulmányozására.

Nekem nem új e gőzeke, annyiból, mert a róla szóló értesítvényeket figyelemmel olvastam a „Gazdasági Lapok”-ban, s szemlélttem azt Sz. Mihályon otthonias pongyolában, s így épen nem a parádé meglepetésének exaltatója hat reám; de nyereségnek tartom azt hazánkban, nem csak általános haladási szempontból, de a „Gazdasági Lapok” 23. száma ellenében pecuniaris érdekében is a tulajdonosnak.

Kétségtelenül el van hibázva, ezen öntött szántóvasu ekét, melynek metsző késeit azonban már kovácsolt vasból ujonczozta a tulajdonos az egymásután elpattogott öntöttek után, a sz. mihályi uradalom határába állítani, még pedig ősi legelő-gyep törésére, mit a mult évben a víz, az idén a szárazság még jobban torzósított, czélszerűbb lett volna a porhanyósabb dettai és vajteki határokbá, de ezen még lehetvén segíteni, a dolog lényegén nem változtat.

Vitán fölül áll az is, hogy a mint elismerésre érdemes e Fowler-szerkezet vonó modora, melynél csak a kötél függő szárán kell leleményesen segíteni, mint azon két karika-lábak által; — oly elhibázottnak mondható maga az eke, de alkalmas talajba állítva még mindig nyereséges vállalatnak mondható.

Elhibázottnak mondom az ekeszerkezetet, mivel képzelen bárki magának egy két tömör súlyos keréken (a barázdas kerék magosabb, mint az eketaligáknál, de szélesb talpu, mint a barázda) járó, öntött vas könyöket, melynek minden egyes karszárához hat-hat ekevas van résütös hát- és oldal-távolságban egymásután erősítve, úgy hogy a taliga fölfelé mentével az egyik karszár hat ekéje szánt, a végén a földnek átbillentetik a könyök, s visszafelé a másik karszár szemközt állni látszó vasai merülnek a földbe, turván azt, mialatt az első munkás kerekével a légban magosan meredez.

Ily szerkezetnek lényeges és javíthatatlan hibái első pillanatra szembe kell, hogy ötljenek, t. i. a saját súly és kormányozhatatlan merevség. A súly ugyan talán a szántóvasak mélyítésére is van czélozva, de hibásan, mert az az emberi kezek igazítását soha sem pótolhatja, míg ellenben a kerekéknek, kivált nyirkos földbeni iszonyu ragadása következtében, az az erő tetemes részét emésztí fel. A könyökek hat ekét tartó egyik karja továbbá két ölnyi hosszúságban magát természetszerűleg a talaj horpadásaihoz stb. nem alkalmazhatja, hanem fölöttük megsiklik, ha csekélyek, ellenben idő előtt valamennyi vassal a partnak fekszik, ha a kerekék süppednek, mi, és azon eset, mikor egyik ekevas gyökérnek akad, a szántóvasak törését, sőt az egész gépezetnek a barázdából kivettetését eredményezi.

A mi igénytelen nézetünk szerint több erőt fejthetne ki, s könnyebben kormányozható, de mi legfőbb, alkalmazható volna e gép akkor, ha a mostani könyökszerkezet elvettvén, a sodronykötélhez tán csak némileg módosított közönséges ekék köttetnének arányos távolban, minden eke szarvához ne sajnálja a tulajdonos a bérest odaállítani, mikor bizton állíthatom, hogy egy harmad résznyivel több erőt adhat, azaz 6 eke helyett von 8-at, s mindannyival lehet dombot gödröt fonakadás nélkül törni, s egyes vasnak galibája nem hátráltatja a többinek rendszeres munkáját. A gerendelyeket kapocsra lehetvén a kötéltől akasztani, a barázda végén a béresnek csak át kell egy 3-öles felkőrön emelni ekéjét, s azonnal beakaszthatja a barázdába visszafelé, s nem kell kettős számú ekét czipelnie.

Mi a gépszerkezetet illeti, azt mint helybenálló vonó erőt czélirányosabbnak hisszük, mintsem a Baydell-félt, mely maga is fel és alá megy a földön, vonatva maga után az ekéket, — ennek pedig gyakorlatilag azért, mert a nehéz gép négy kerekének surlódása és ragadása a sokszor nyirkos földön összehasonlíthatlanul nagyobb, mint a Fowler-gép kötelének surlódása a hengerei föl és lemozgatás közben és a karikákon.

Nyereségnek tartom tehát, mint főnebb emlitém, e gép megjelentét hazánkban, először is általános haladási szempontból, mint akármely más javítást és földfedezést, mi nemcsak az emberi szellem munkássága és leleményességét bizonyítja, de egyszer-

smind a törekvést is, tarka különösségek helyett hasznosító találmányokkal gazdagítani, könnyíteni az életet. Hazafiaink nem bírnak kevesebb elmekepes-séggel, mint bármely nemzete e világnak, csak alkalom és ébresztés kell nekik, mert a tanulmányban maradvák hátra: ily jelenetek, mint e gőzeke, nem csak ezek javítását eredményezhetik honfiaink által, de vezethet új föltalálásokra, a miatt hogy az iparosokon kül gazdaközönségünk az általuk nagyjára csak becsmért hirlapi tudósítások helyébe a gyakorlat által kétségtelenül hatalmasabban indíttatnak előre.

Részletesen pedig magát a vállalkozót sem tekintem oly kiméletlen számíttással bukottnak, mint azt a „Gazd. Lapok” köpesényi tudósítója első fölületes-ségében mutatni látszik. Ő t. i. ekkép számol: a vételár 5% kamatja 1000 forint föntartás és törlesztés 2000 frt (ha ebben a tüzelést is érti, úgy rendén van, mit pedig vélnem kell, mert e rovat később nem fordul elő) esik tehát 150 napi szántást föltételezve évenként, minden napra 20 frt. Meghagyván a később következő rovatokat, t. i. napjára a gépésznek 2½ forint, napszámokra 3½ forint és szén mint víz-hordási költség (?) = 9½ frt azaz kerekszám-ban 10 frt, a szántandó 10 holdra naponként: meghagyván, mondom, ezt, óvást tesszünk az ellen, hogy a főnebb befektetés utáni és törlesztési értékösztet 3000 frtja e 150 szántási napra osztassék be, annál inkább pedig, mivel láthatta „Posonyi” ur, hogy a gépnek ugynevezett lödítő kereké (Schwungrad) oly alakú és szerkezetű, hogy vele szíj által cséplőgépet, malmot stb. hajtani lehet, így tehát egy gazdasztól hasonló hasznosítást is elvárva, a 3000 frt 300 napra oszlik el, mikor is naponként úgy a csépltetés, vagy őrlés, mint a szántás munkájához csak 10 frt esik, tehát 10 hold föld szántása 20 frtba jő, mint a legkedvezőbb baromunka mellett.

Nem szabad e szerint azt kiálltania, sok víz folyik le addig a Dunán, míg a gőzekének hazánkban jövődjé lesz, mert ezen a lehető legkellemetlenebb constellatiók közt vett és hozott gép (a gyárban 10 ezer forint,agio, vámok s szállítások épen megkét-szereztek árát idáig) is haszonnal dolgoztatható a főnebbi subpositumok mellett, — de hát ha kötetlenebb talajba állítjuk, hol 8 ekét bir huzni s gyorsabban is megy, míg az ökor gyorsasága igen észrevétlenül növekszik a homokban, mert a béres nem hajtja: akkor még mostani ára mellett is nyereséges vállalatnak kell neveznünk Schulhof József ur merényletét.

Szép sikert kívánunk neki, hogy példája bármihamarább s bármitöbbeket vonzzson. r. l.

Levelezések.

Boros-Sebes, aug. 26-án. Vártam, hogy kerülni fog tán a mi körünkől is egy ügyesebb levelező, ki e vidék főbb mozzanatait nemesen indult lapjában készséggel tolmácsolandja; vártam különösen szent István király ünnepén, melyet hitvallás és nyelv különbség nélkül megtartani Butyinba sereglünk. De miután másra mindeddig hiába vártam indítva érzem magamat erőtlen tollal bár, de a nemzeti kegyelet lángoló tiszteletével, a következőknek szíves közlésére:

Az ünnep hajnalát mozsarak sűrű dörgése jelenté. Áldást szomjazó nép borítá el az országutakat, s Butyin román mint magyar lakói, vendégszeretettel fogadtak bennünket. A délelőtti Istentisztelekre Kövi András szolgabíró urnak helyes indítványa folytán, fő bíró Kövér József és megyei főorvos Kéry Imre urnak vezérlete mellett az ó hiti templomba mentünk testületileg, s onnan a római katolikusokhoz, hol a derék plébános ur hazafias egyházi beszéde, köztetést aratott.

Az ünnepélyt Kövi András szolgabíró urnál zene és táncz fejezte be. Jó kedvünk villámhárító volt ama vész-felhők ellen, melyek nyugot ormairól sietnek felénk; nem csak magyar, de román és héber férfiak és hölgyek ékesítvén a dísz-koszorút, mely a szün órában lelkes dalok és toasztok között rővta le a kegyelet adóját.

T o m k a K á r o l y.
reform. lelkész.

K ü l f ö l d.

Franciaország. Az utóbbi időben Oroszország és Ausztria a császárnál Nápoly végett előterjesztéseket tőnek, melyekre ez azt felelte volna, miszerint Nápoly anexionja soha sem volt politikájában, ellenkezőleg az ő programja inkább másolhatatlanul a confederatio. Csak anglia nem akart semmi áron tudni az olasz állam szövetségről, és Nápolynak az összes olasz államhozi csatlakozását kívánta. Egy ideüleg tudatták Párisból Turinba, hogy a nápolyi események franciaországnak tetteleg zavarokat okoznak, és oroszország és Ausztria előterjesztéseit igazolni látszanak; miért is törekedjenek Nápolyal 3 hónap alatt készen lenni, vagy hagyjanak fel az egész vállallattal. („Ha ez igaz azt jegyzi meg erre a „P. L.” melyből e közleményt vesszük, — ugy annál érthetőbb, miért van az angol hajóraj Nápoly előtt, s miért türi el a turini kabinet ellentmondás nélkül egy külhatalom beavatkozását.”)

(83) 1-3
So eben ist erschienen und bei **Gebrüder Bettelheim Buchhändler in Arad** zu haben:
Dr. Joh. Nep. Vogl's
VOLKSKALENDER
Für das Jahr 1862.
Preis 65 fr. S. W.

Kellerbuchlein des wohlverfahrenen Weinwirthes unserer Zeit, welches leichtfaßlich und praktisch lehrt

wie man jeden leichten Wein zu einem vorzüglichen Mittelwein, jeden mittelwein nach Belieben zu einem feinen Dessertwein auf naturgemäße Art und Weise umgestaltet, wie man gesunde Weine erzieht und sie gesund erhält; wie man franke verdorbene Weine wieder herstellt; wie man mit inländischen Weinen jeden berühmten Ausländerwein vollkommen nachahmt; wie der Champagner bereitet wird; wie man Wein ohne Nebenfaß erzeugt; wie man die Weine auf fremde, schädliche Zusätze prüft, wie die gefälschten Weine erkannt werden;

Alles nach den Fortschritten der Chemie und der Weinkelerei bis in die neueste Zeit,
nebst nützlichen und neuen Unterweisungen aus der Kellerwirthschaft.
Mit in den Text gedruckten Holzschnitten.

Verfaßt von
J. BEYSE,
Oekonom u. Techniker.
Preis 70 fr. S. W.

(47) 9-10
GOLDNER VILMOS
kész férfi ruha raktárát, a Huml-féle házból a Szabó-házba, a kereszt vendégfogadó átellenében, az uri-utca szegletére tette át. Minden időszakra alkalmas, a legdivatosabban készült mindennemű férfi-öltönyökkel látja el vendégeit a legjutányosabb árért, és a rendeleteknek pontosan eleget tesz.

(71) 2-3
A Teleki, azelőtt erdő-ut- czában 2. sz. a. lévő ház

BÉRBE ADANDÓ,
avagy szabad kézből eladó. Közelebbet e lapok kiadó-hivatalában.

Das Haus Nr. 2. in der Teleki, früher Wald-Gasse
ist zu vermietthen,
oder aus freier Hand zu verkaufen. Näheres in der Expedition dieses Blattes.

(81) 2-3
Alólirott megyei eskütt mint kiküldött végrehajtó bíró részéről közhírré tétetik, miszerint Mikalakai Bugár Mihálynak 34 a. é. frt s járuléka kielégítése tekintetéből bíróilag lefoglalt és 1000 a. é. frtra becsült mikalakai 180. sz. a. háza, beltelke és 2 fertály külállományi földje f. évi szeptember 25-én, vagy ha szükségeltetnék, f. évi október 25-én mindenkor d. e. 9 órakor a hely színén Mikalakan nyilvános árverésen és pedig a 2-kon becsáron alól is elfog adatni.
Míról a venni vagy árverelni szándékozik azon hozzáadással értesítetnek, hogy a többi árverési feltételek Ménéiben Dániel Béla szolgabíró urnál bármikor megtekinthetők.
A jelzálogos hitelezők pedig felszólítanak, miként követeléseiket eme szolgabírósnál annál inkább bejelentés az árverés napjáig, mert ellenkező esetben az ezen mulasztás által okozandó kellemetlenségeknek egy edül ők lesznek okai.
Kelt Ménéiben, aug. 24-én 1861.
Rósa Péter Ede,
mint végrehajtó bíró.

(76) 2-3
Árverési hirdetés.
Az aradi e. b. váltótörvényszék f. é. 17. és az aradvárosi törvényszék 240. számú végzése folytán Steiner H. s May nagykereskedők részére 11000 frt s járuléka erejéig öz. Szabó Mihályné, született Petrovits Helenának, Aradon b. v. püspök-utca 18. sz. a. fekvő és bíróilag 24740 forintba becsült kétemeletes háza s telke a már tett hivatalos kihirdetéshez képest f. hó 30-án délutáni 4 órakor az aradvárosi telekkönyvi hivatalban, főter Freyberger-ház 2-ik emeletén kezdendő második bírói árverés útján becsáron alól is eladatul fog.
Arad, aug. 26-án 1861.
Bonts Döme,
aradvárosi tanácsnok,
mint végrehajtó bíró.

30. sz. 1861. (74) 3-3
Árverési hirdetmény.
Alulírt végrehajtó által ezennel közhírré tétetik: miszerint Fika férjezett Farkas Szávába butyini lakosnő megítélt örökségi részének biztosítása végett, Fika Mitru butyini lakos s vesztes alesperestől lefoglalt, s Butyin m. város határában 522. ház-szám után fekvő 1/4 állam: külső föld 1861. évi szeptember hó 17-én és azon évi október hó 17-én mindenkor d. e. 10 órakor Butyin m. városában tartandó nyilvános árverésen, és a második árverésen a becsáron alul is, készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek örök áron el fog adatni.
Fölhivatnak mindazok, kik az előverelendő fekvőségre bejegyzés által követelést avagy igényt tartanak, hogy eme követeléseiket az árverés napjáig alulírtál bejelentés, ellenkezőleg az innen származható joghátrányt maguknak tulajdonítsák.
A venni szándékozik meghivatnak azon kijelentéssel: miszerint a 6% bánatpénzt letenni köteleztetnek.
Az árverési feltételek alulírtál mindenkor megtekinthetők.
Kelt Butyinban aug. 16-án 1861.
Nagy János,
végrehajtásra kiküldött segéd-esküdt.

(72) 3-3
Árverési hirdetmény.
Alulírt végrehajtó által ezennel közhírré tétetik: miszerint Veréb Franciska butyini lakosnő, mint nyertes felperesnő megítélt keresetének biztosítására, Kornye Mikulac kiszindiai lakos és vesztes alesperestől lefoglalt, 240 frt a. é. becsült s Kiszindia határában fekvő 1/4 állam: külső földje 1861. évi szeptember hó 9-ikén d. e. 10 órakor, Kiszindian tartandó nyilvános árverésen, s mint második árverésen a becsáron alul is, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, örök áron elfog adatni.
Fölhivatnak mindazok, kik az előverelendő fekvőségre, betáblázás, avagy egyéb bejegyzés által igényt tartanak, hogy e részbeni követeléseiket az árverés napjáig annál inkább bejelentés, mert ellenkezőleg a vételár híruk és tudtok nélkül fog fölőszatni.
A venni szándékozik értesítetnek azon kijelentéssel: miszerint az árveréskor a 6% bánatpénzt letenni köteleztetnek. Utóigért el nem fogadtatik.
Az árverési feltételek alulírtál mindenkor megtekinthetők.
Kelt Butyinban aug. hó 9-én 1861.
Nagy János,
végrehajtásra kiküldött segéd-esküdt.

(82) 2-3
Alólirott megyei eskütt mint kiküldött végrehajtó bíró részéről közhírré tétetik: miszerint Mosár Gligor mikalakai lakosnak 10 frt a. é. és járuléka kielégítése tekintetéből mikalakai Bogár Györgytől bíróilag lefoglalt és 300 frt a. é. becsült 144. sz. a. Zsellérháza f. é. szept. 25-én, vagy ha a szükség úgy kíváná, f. é. oct. 25-én mindenkor d. e. 10 órakor Mikalakan a hely színén, még pedig a 2-ik árverési határnapon becsáron alól is elfog adatni.
A többi árverési feltételek kerületi szolgabíró Dániel Péter urnál Ménéiben bármikor megtekinthetők.
Ez alkalommal felszólítanak a netaláni jelzálogos hitelezők, miszerint igényeiket az árverés napjáig fent nevezett szolgabíró urnál annál inkább bejelentés, mivel az ezen mulasztás által okozandó kárt maguknak tulajdoníthatják.
Kelt Ménéiben aug. 24-én 1861.
Rósa Péter Ede,
mint végrehajtó bíró.

(70) 3-3
Árlejtési hirdetmény.
Szab. kir. Arad város közönsége f. é. augusztus hó 17-én folytatva tartott közgyűlése 2015. sz. a. kelt végzése által jóváhagyván: miszerint egy, a városháza udvarán levő, jelenleg fecskendő szin börtön szobákká átépíttessék, és helyébe egy új sz. n. a fecskendők számára emeltessék.
Mely közgyűlési végzés értelmében az alólirott hivatal részéről, a fennebb megnevezett építkezések árlejtésére f. évi augusztus hó 29-ik napjának délelőtti 10 órája a városháza termében tüzetik ki, hová a vállalkozni szándékozik ezen Ameghivatnak.
nel költségvetés, valamint a feltételek a főkapitányi hivatal helyiségében a hivatalos órákban megtekinthetők.
Aradon, aug. 24. 1861.
Sz. kir. Arad város
főkapitányi hivatala által.

414. sz. 1861. (73) 3-3
Árverési hirdetmény.
Alulírt végrehajtó által ezennel közhírré tétetik: miszerint Máris Filip és Desko Luka almási lakosok s nyertes felpereseknek megítélt követelésük biztosítására, Okár Juon butyini lakos s vesztes alesperestől bíróilag lefoglalt s megbececsült s Butyin m. városában 319. sz. a. fekvő beltelkes ház, és 1443, 1545, 2420 s 2891 h. a. sz. a. fekvő 1/4 állam: külső föld 1861. évi szeptember hó 16-án és ugyanazon évi október hó 16-án Butyin m. városában, mindenkor d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen, s a második árverésen a becsáron alul is, készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek elfog adatni.
Fölhivatnak mindazok, kik az előverelendő ingatlan vagyona bármilyen néven nevezendő bejegyzés általi igényt tartanak, hogy követeléseiket az árverés előtti napig alulírtál bejelentés, mert ellenkezőleg a vételár híruk s tudtok nélkül fog fölőszatni.
A venni szándékozik meghivatnak azon kijelentéssel: miszerint az árverelendő vagyonnak becsértéke utáni 6% bánatpénzt letenni köteleztetnek. Utóigért nem fog elfogadtatni.
Az árverési feltételek alulírtál mindenkor megtekinthetők.
Kelt Butyinban, aug. 16. 1861.
Nagy János,
végrehajtásra kiküldött segéd-esküdt.

(85) 1-3
Árverési hirdetmény.
Az utjtelepítvényen fekvő, s a város tulajdonához régi cédulához s teleknek jutányos feltételek melletti örökeladása végett, a gazdasági székeknek f. é. 182. sz. a. kelt végzése folytán, f. é. augusztus hó 31-ik napján d. u. 4 órakor a hely színén, a végző árverés fog megtartatni.
Míról a venni szándékozik azon figyelmeztetéssel értesítetnek, miszerint magukat bánatpénzzel ellássák.
Aradon, aug. hó 24-kén 1861.
Szentiványi János,
küldöttségi elnök.

(79) 2-3
Hivatalos hirdetmény.
A főkapitányi hivatal részéről, ezennel közhírré tétetik: miszerint az eddig fennállott gyakorlat nyomán, a károk elhárítása tekintetéből, szigoruan tiltatik, a városi határbel kukorica földek közé, a hatóságilag meghatározott törés napjáig kocsin, a lóháton és gyalog is menni.
A rendeletet áthágók a csöszök által megfognak zálogoltatni, ismétlés esetében büntetés alá is foghatnak esni.
Aradon, aug. 25. 1861.
Szab. kir. Arad város
főkapitányi hivatala által.

(84) 1-3
Árverési hirdetmény.
Néhai Mayer Zsigmondnak Ó-Sz.-Annán 496. sz. a. fekvő 400 négyszeg öles zsellértelke, és 501. sz. a. fekvő 1200 négyszeg öles zsellértelke nyilvános árverésen eladandó levén, annak megtartására határnapul 1861. évi szeptember hó 8-ikának d. u. 3 órája a hely színén oly módon tüzetik ki, hogy a 496. sz. teleknek kikiáltási ára 415 frt; az 501. sz. teleknek pedig kikiáltási ára 882 frt leendő. Ezen árverésre a t. cz. vevők ezennel meghivatnak.
Kelt Sz.-Annán, aug. 26-án 1861.
Varjasy Jakab,
szent-annai sz. bíró.

(68) 2-3
Hirdetmény.
Aradon a kiserdő-utczából beforduló Edelspacher-utca 7-dik sz. a. fekvő ház, illendő nagyságu zsin-dellal fedett, közép állapotban 3 szoba, 2 konyha, hat öles szin, deszka-kerítéssel, 968 ööl városi telekkel, 4324 legjobb faj s karban levő szőlő-tőkével, 72 darab legfinomabb nagy gyümölcsfával
szabad kézből eladó.
Értekezhetni czimer-utca 2-dik számú ház tulajdonosánál.